

EXPERT AAN HET WOORD

IR. J. RELAES

ILVO

BIO

OPLEIDING

Master in de bio-ingenieurswetenschappen:
landbouwkunde

EXPERTISE

Landbouwbeleid

ACTUEEL

Administrateur-generaal Instituut voor
Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
(ILVO)

Enkele jaren geleden nam ILVO het woord voedingsonderzoek expliciet op in zijn roepnaam. Die beslissing staat symbool voor een belangrijke evolutie binnen de organisatie, maar ook binnen de hele agrovoedingsketen. De voedingsindustrie kan niet zonder primaire grondstoffen en omgekeerd. De uitdagingen waar de sectoren landbouw, visserij en voeding voor staan, zijn min of meer dezelfde. ILVO maakte er zijn missie van: hoe produceren we op een maatschappelijk verantwoorde manier voldoende, gezond en gevarieerd voedsel voor de 10 miljard monden die de wereld in 2050 moet voeden?

KIJK NAAR HET VOLLEDIGE VOEDINGSPATROON

Om in die missie te slagen, geeft ILVO een aantal onderzoeksthema's prioriteit. Klimaat is daar één van, maar ook een gezonde en evenwichtige voeding in de strijd tegen malnutritie (onder- en overvoeding). Daarbij ligt de focus niet zoals vroeger op afzonderlijke voedingsproducten of -componenten, maar op het volledige voedingspatroon. Een duurzame gezonde voeding is ook een gevarieerde voeding. Daarom zet het ILVO onder meer in op onderzoek naar eiwittransitie, of beter eiwitdiversificatie. Zowel dierlijke als plantaardige eiwitten zijn nutritioneel waardevol. ILVO onderzoekt naast de dierlijke productie en verwerking ook de teelt van nieuwe eiwitrijke gewassen zoals soja en de verwerking daarvan tot smaakvolle en veilige eindproducten.

Het meeste onderzoek vindt plaats in eigen proefstallen, proefvelden, proefserres, een experimentele voedingsfabriek (Food Pilot, i.s.m. Flanders' FOOD) en gespecialiseerde labo's.

KIJK NAAR DE VOLLEDIGE KETEN

Ik droom er luidop van om de toestellen in onze Food Pilot uit te rusten met sensoren om het energieverbruik van elke verwerking heel precies te kunnen monitoren. Want ILVO's missie is niet alleen onderzoek naar voldoende,

OBJECTIEF INFORMEREN OP BASIS VAN DATA

Duurzaamheidscores berekenen en vergelijken tussen verschillende voedings- en leefpatronen is een hele uitdaging voor onze experts, maar ook voor het publiek. De consument is kritisch, maar zijn opinie is vaak gestoeld op een buikgevoel eerder dan op kennis. ILVO beschouwt het als zijn taak om objectieve informatie over duurzaamheid aan te leveren, bij voorkeur proactief, om zo het maatschappelijke debat op een wetenschappelijk verantwoorde

Onderzoek naar een duurzame gezonde voeding moet kijken naar voedingspatronen in plaats van naar ingrediënten.

GEEN VOEDING ZONDER LANDBOUW

gezond en gevarieerd voedsel. Dat voedsel moet ook op een maatschappelijk verantwoorde manier geproduceerd worden. Via levenscyclusanalyse (LCA) kijken wij niet alleen naar de milieu-impact van afzonderlijke ingrediënten, maar naar die van de volledige keten (elke schakel in de productieketen of productie-geschiedenis) en van het volledige voedingspatroon. Als een product op één aspect van duurzaamheid wordt beoordeeld, krijgt men situaties waarin mensen een product vermijden omdat ze het niet duurzaam vinden, terwijl het alternatief op andere aspecten misschien veel slechter scoort. Cruciaal is dat een alternatief ook op lange termijn meer duurzaam blijkt en niet leidt tot zogenaamde 'emission swaps', waarbij minder broeikasgasuitstoot in een sector of land tot meer broeikasgasuitstoot elders leidt. Duurzaamheid is dus een complex gegeven en voedselproductiesystemen zijn dat ook. Er spelen veel variabelen mee – beleid, innovaties – die in rekening moeten worden gebracht.

manier te voeden. Opnieuw een hele uitdaging, want complexe verhalen vragen om veel nuance en aandacht voor mogelijke 'trade-offs'. Het is bijvoorbeeld essentieel om de koppeling tussen milieu-impact, klimaat-impact, gezondheid, dierenwelzijn en rendabele productie in Vlaanderen en de rest van de wereld te expliciteren. Maatregelen die het dierenwelzijn bevorderen, zoals buitenloop bij leghennen, zijn bijvoorbeeld niet altijd de beste keuze voor het milieu of voor de voedselveiligheid. Het is aan de maatschappij en de politiek om hier keuzes in te maken en het is aan ILVO om objectieve, wetenschappelijk gefundeerde info aan te leveren om die keuzes te kunnen maken. Dat brengt ons bij het belang van data. Meten is weten, het is een cliché zo oud als de straatstenen. Maar net omwille van die complexiteit van productiesystemen, het risico op 'trade-offs' en 'emission swaps', kan landbouw- en voedingsonderzoek anno 2019 niet meer zonder big data en sensoren. Daarom is ook het connecteren en interpreteren van data, artificiële intelligentie en 'Internet of Things' een prioritair onderzoeksthema voor ILVO.

VERGEET HET EETPLEZIER NIET

Een ander aspect dat in het ILVO-voedingsonderzoek veel aandacht krijgt, is smaakbeleving. Wanneer consumenten kiezen voor een duurzame gezonde voeding, willen ze niet inboeten aan smaak. Genieten van eten is een oerbehoefte. Daarom heeft het ILVO enkele jaren geleden geïnvesteerd in een state-of-the-art-smaaklabo en professionele smaakpanels.

VOEDINGSONDERZOEK ILVO

Rond het thema voeding heeft het ILVO expertise in voedselveiligheid, authenticiteit, kwaliteit, nutritie, voedingsinnovatie en productontwikkeling. ILVO beschikt voor dat onderzoek over gespecialiseerde labo's en een unieke experimentele testfabriek, uitgerust met meer dan 50 semi-industriële food processing toestellen. Grote en kleine voedingsbedrijven en kenniscentra kunnen in de Food Pilot terecht met een idee of probleem rond onder meer zuivel, vlees- en visproducten, groenten, fruit en droge of verse bereidingen.

MEER INFO

- www.ilvo.vlaanderen.be
- www.foodpilot.be